

УДК 94(092)Ста"388"(477)"19"

ПОТАПЕНКО ПРИНА

кандидатка філологічних наук, наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4783-1816>

ПОТАПЕНКО IRYNA

a Ph.D. in Philology, a research fellow at the Ukrainian and Foreign Folkloristics Department of M. Rylskiy Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4783-1816>

Бібліографічний опис:

Потапенко, І. (2024) До ювілею Михайла Георгійовича Станчева. *Слов'янський світ*, 22, 159–162.

Potapenko, I. (2024) On the Occasion of the Anniversary of Mykhailo Heorhiiiovych Stanchev. *Slavic World*, 22, 159–162

ДО ЮВІЛЕЮ
МИХАЙЛА ГЕОРГІЙОВИЧА СТАНЧЕВА

23 квітня 2023 року відзначив свій ювілей український історик-болгарист, завідувач кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Михайло Георгійович Станчев. Він народився в с. Тахіркуль в Казахстані, куди були депортовані його батьки. В 1956 році з батьком повернувся в рідне село Кортен у Молдові. Протягом 1970–1975 років М. Г. Станчев навчався на історичному факультеті Харківського університету та вступив до аспірантури цього ж вузу. У 1982 році він захистив кандидатську дисертацію про співпрацю молодіжних організацій УРСР і НРБ. У 1988–1989 роках проходив стажування в Софійському університеті імені Климента Охридського, а по-

вернувшись, зайнявся політичною діяльністю, обирався депутатом міської ради Харкова й очолював відділ міжнародних зв'язків Харківського міськвиконкому. М. Г. Станчев був одним із засновників Харківського міського товариства болгарської культури імені М. Дринова. З 1997 року він перейшов на дипломатичну службу, обіймаючи посади першого секретаря, радника, виконувача обов'язки начальника відділу Південно-Східної Європи МЗС України, був Тимчасово Повіренним і політичним радником Посольства України в Республіці Болгарія. З 2003 року працював директором представництва міжнародної інвестиційної компанії «Sigma Bleyzer Investment Group».

М. Г. Станчев є автором багатьох монографій і понад 300 наукових праць з історії європейських країн нового та новітнього часу, болгаристики, біографістики, історії болгарської діаспори. У 2000 році він захистив докторську дисертацію «Д-р Кристю Раковський – державник, політик і дипломат. 1917–1941» в Інституті історії БАН, а 2004 року видав монографічне дослідження про К. Раковського болгарською мовою.

М. Г. Станчев – автор публікацій про К. Раковського, статей з історії таврійських і бесарабських болгар, болгарську контрреволюційну націоналістичну організацію в Україні, з історії харківської болгаристики, про центр болгаристики і балканістичних досліджень імені Марина Дринова та ін.

Значний внесок М. Г. Станчев зробив у справу дослідження постаті Василя Назаровича Каразіна – засновника Харківського університету, а також генеалогічного дерева його роду. Вчений упорядкував двотомне енциклопедичне видання «Болгари Російської імперії, СРСР, країнах Балтії та СНД». У першому томі представлено інформацію про чисельність болгар, починаючи з XVIII і до XXI ст. за такими показниками, як: стать, перебування у шлюбі, професія, релігія, грамотність, володіння рідною мовою тощо. До другого тому

увійшло понад 1700 коротких біографій бессарабських, таврійських і кримських болгар.

У співавторстві з Г. Й. Чернявським підготував політичну біографію Георгія Бакалова, книгу «Троцький, Болгарія і болгари». 2015 року в Україні та Польщі побачила світ книга М. Г. Станчева (у співавторстві з Ю. Фельштинським) «Третя світова. Битва за Україну», а в 2022 році її видано у США, Великобританії, Іспанії, Литві, Хорватії, перевидано в Україні, 2023 року – у Болгарії. Також він виступив одним з упорядників бібліографічного вказівника про Харківську школу болгаристики.

Починаючи з 2014 року, М. Г. Станчев дав численні інтерв'ю багатьом болгарським ЗМІ про війну Росії проти України.

Вчений був одним із засновників Центру болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова, відкритого при Харківському університеті у 2006 році. На базі закладу відбуваються щорічні Кирило-Мефодіївські та Дриновські читання, що стали знаковими подіями як для українських вчених-славістів, так і зарубіжних. М. Г. Станчев очолив редакційну раду наукового видання «Дриновський збірник» (виходить з 2007 р.). Слід відзначити постійну співпрацю відомого науковця з установами Національної академії наук України, зокрема з Інститутом історії, Інститутом археографії та Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського.

М. Г. Станчев є членом редакційних рад журналів «Исторически преглед» (видання Інституту історичних досліджень Болгарської академії наук), «Списание на БАН» та «Родознание» (видання Болгарської національної генеалогічної асоціації), журналу «Исторически архив» («Historical archives»), наукового збірника «Многообразие в единство» («Diversity in unity»).

М. Г. Станчев є Іноземним членом Болгарської академії наук (з 2013 р.). З 2022 року він проживає в Софії та пра-

цює в Інституті історичних досліджень БАН, а також викладає в Софійському університеті імені Святого Климента Охридського й Новому болгарському університеті. Водночас він дистанційно викладає в Харківському університеті імені В. Н. Каразіна спецкурси «Актуальні проблеми всесвітньої історії», «Глобальні проблеми сучасності», «Дипломатична та консульська служба», «Дипломатичний протокол і етикет».

За особистий внесок у розвиток болгаро-українських відносин М. Г. Станчев нагороджений почесною відзнакою Міністерства закордонних справ Болгарії «Золота лаврова гілка» (2001), почесним дипломом Європейської бізнес-асоціації за особистий внесок у розвиток економіки України і євроінтеграційні процеси (Оксфорд, Велика Британія, 2003), почесною відзнакою «За заслуги перед Болгарською академією наук» (2004), золотою медаллю Болгарської академії наук «М. Дринов» за внесок у розвиток болгаристики в Україні та країнах СНД (2006), медаллю В. Н. Каразіна Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2015) та ін.

Отримано / Received 13.11.2023

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 14.12.2023